

Patricia Gabancho
conversa
animadament a
casa seva amb
Ada Castells
ALBERT SALAMÉ

AMALIA
I ELS ESPERITS
Patricia Gabancho
Editorial: Arpa
Barcelona, 2017
Pàgines: 340
Preu: 19,90 euros

Patricia Gabancho **Periodista**

“M’interessa la vinculació entre espiritisme i anarquisme”

El 2008 va publicar *El fil de la Història*, on ja donava fe del seu interès per les dissidències i el pensament marginal en la història de Catalunya. Hi va assenyalar que en l'època medieval tots els esoterismes es donaven cita en el nostre racó de món, “potser l'únic lloc d'Europa on això passava”, ens remarca. Ha plogut força des d'aleshores i Gabancho ja té publicats una vintena de llibres de no-ficció i la novel·la *La néta d'Adam*. S'havia quedat, però, amb la presència latent de l'espiritista Amalia Domingo Soler i ara li dedica tot un llibre. *Amalia i els esperits* (Arpa) és una manera d'endinsar-nos en la Barcelona modernista, l'espurna del catalanisme i l'anarquisme de la classe treballadora.

Defineixes el teu llibre com un “assaig periodístic”, però té una particularitat que no és gaire habitual en aquest gènere: hi apareixes tu fent les teves investigacions per entrar en el món de l'Amalia. Per què?

El lector normal no té aquesta experiència i m'interessa que un dels fils conductors sigui el temps present i vegi com es tanquen i s'obren les portes dels arxius i les biblioteques. La recerca principal és sobre la figura de Luis Llach, que és el

metge protector d'Amalia i el personatge que més s'amaga.

Demostres que és una feina que demana tenacitat.

M'agrada molt tocar el paper. Sabia que la publicació *La luz del porvenir* estava digitalitzada, però jo la volia tocar. És una bona manera de connectar amb el passat, però també hi ha investigacions d'altra mena. A l'Amalia fins i tot la passo per la terapeuta. Necessitava cert suport científic, malgrat que la ciència i l'espiritisme no fan les paus, però és interessant que la ciència intenti penetrar en la naturalesa humana.

Què has après, personalment, d'aquest món de l'espiritisme?

Jo m'hi acosto amb descreença, però amb molt de respecte. La humanitat sempre es va fent les mateixes preguntes i s'agafa a la tendència que toca. Ara toca el *new age* i en aquell temps hi havia l'auge de l'espiritisme. M'ha interessat la importància d'aquesta creença en la construcció del món anarquista que també intenta construir un univers de valors alternatius en àmbits com la parella, la natura i l'espiritualitat.

I el feminisme.

Sí, és molt important. Amalia no és una militant feminista. Té un discurs molt tènue. En l'època hi ha feministes més sòlides, com Ángeles López de Ayala i Teresa Claramunt, que entren en contacte amb Amalia perquè ella és una veu destacada d'aquesta inquietud per fer un món millor. El que és interessant és que cada sector social té un projecte de renovació: la burgesia de Barcelona té en el mapa l'Exposició Universal; la classe mitjana, el catalanisme lligat amb la recuperació de la Renaixença; i la classe obrera, la fraternitat. Avancen en paral·lel fins que topen en la Setmana Tràgica.

Com ho vincularies amb l'actualitat?

No crec que tingui gaire a veure amb el nostre temps. A finals del XIX es vivia el pròleg de la nostra societat moderna.

Per què desapareix, l'espiritisme?

Li va caure la llosa del franquisme, que el persegueix amb molta virulència, ja que el seu component anticlerical és molt important. La segona llosa és la que m'explica Gerard Horta: l'hegemonia marxista recupera el tema de l'obrer i la lluita de classes, però bandeja l'espiritualitat i l'envia a la paperera de la història.

Ha desaparegut del tot?

Queda una memòria de la iaia, que algú recorda que era mèdium, i queden restes de gent que encara el practica, però ja no té influència social.

Què t'ha agradat descobrir tot fent el llibre?

Mira, sobre el cas Verdager, discuteixo la teoria general que l'Amparito, la filla de la Deseada, era una possessa. Era una mèdium, però ella connectava amb els dimonis, que li deien a Verdager que passaria. Verdager es quedava astorat i s'hi va enganxar perquè li va explicant el món que veu i no sap controlar. Tot el tema de l'espiritisme està lligat a connexions culturals. *